

Att utifrån lärdomar planera för hur vi bäst ger nyanlända elever goda förutsättningar för lärande

Lärdomar

Individuella behovet viktigast – flexibilitet – olika grupperingar.

Det är det individuella behovet och inte modellen som är det viktigaste. Vi måste vända på tänket kring nyanlända. Börja med placering i klass först och sedan rigga för stödet. Det är inte antingen eller utan du kan placeras i en klass och ha förberedelseklassen som stöd. Vi bör se till vilket behov som finns och sedan skapa stöd och förutsättningar för eleverna. Detta är en viktigare fråga än *när* de ska placeras ut.

Att diskutera framgångsfaktorer och faror med förberedelseklass respektive direkt placering, med sin personal så att personalen blir medveten om detta. Vikten av flexibilitet mellan förberedelseklass och direkt placering lyfts fram som en framgångsfaktor och att vara medveten om och se förberedelseklass som stöd och inte som en placering.

Höga förväntningar på lärarna. Lärare behöver vara medvetna om det gemensamma ansvaret för eleverna och även vilka känslor som eleverna kan uppleva.

Att inte hålla nyanlända i en speciell grupp och prata om dem som "en sorts elev". När vi pratar om nyanlända som en homogen grupp så förstärker vi deras utanförskap.

Vägledningens betydelse. I Sverige har vi en tradition och förväntan på "valkompetens" bland annat gällande studier. De nyanlända har ofta inte den kunskapen. Många nyanlända vill bli läkare eller ingenjörer vilket ofta "underkänns" av SYV-personal. Eventuellt kan SYV:arna läsa och arbeta med kapitel 4 i "Nyanlända och lärande" i höst.

Flerspråkig personal. Det är bra med personal med bred språkbakgrund. Ett sätt är att inventera den icke-synliga kunskapen hos vår personal men denna inventeringen behöver formaliseras då antalet nyanlända ökar.

Elevers delaktighet – elever som en resurs. Vi kan använda eleverna för att stödja de nyanländas inkludering t.ex. elever som utbildas i *unga i ledarskap*. Kan fritidshemmen arbeta med detta som en del av det kompletterande uppdraget? Samverkan med föreningar och ungas fritid är andra möjligheter.

Studiehandledningens betydelse. Idag använder vi personal med olika språkbakgrund och breda språkkunskaper borde vara alltmer intressant vid nyanställning.

Sex principer för undervisning (SIOP-modellen): Bygga bakgrundskunskap, ge förståeligt inflöde genom anpassat undervisningsmaterial, utveckla elevernas lärstrategier, ge möjlighet till interaktion, stötta genom visuella hjälpmedel samt genom användning av modersmålet, när det gäller bedömning av

andraspråkselevens kunskaper och färdigheter förespråkas så breda och varierade bedömningsätt som möjligt.

Social ⇔ kunskap. Cummins fyrfältare (s.88)

Vi rör oss ofta mellan frustrationszon och bekvämlighetszon. En anledning kan vara att vi ännu inte har den kompetens och kunskap som behövs och då backar vi tillbaka till bekvämlighetszonen utifrån ett tänkt resonemang att "kan vi inte möta kunskapsmässiga behov så ska vi åtminstone nå sociala behov". Detta gäller även andra elever vars behov vi inte lyckas möta. När vi lyckas så beror det alltför ofta på individuella elevers drivkrafter och inte tillräckligt ofta på att vi har gjort skillnad.

Övergången mellan förberedelseklass och placering i klass är den svaga länken och den kritiska åldern är åk 8-9 då ämnesinnehållet blir svårare.

Nytt lärande

Studiehandledning på modersmålet

- Studiehandledning vid behov för att följa undervisning och för att tillgodogöra sig undervisning som annars hade varit för svår.
- Studiehandledning leder till ökad aktivitet hos elever. Ofta minskar studiehandledningen vid övergång till klass trots att behovet ökar i ordinarie klassen.
- Studiehandledning möjliggör för resonemang på en språklig nivå som eleven kan ta till sig. De svenska begreppen hamnar i en kontext.
- Samverkan mellan ämneslärare och studiehandledare är viktig för att handledningen ska bli effektiv, men att strukturer för det ofta saknas. De flesta kommuner har riktlinjer för studiehandledningens omfattning och varaktighet. Dessa riktlinjer uppfattas ofta som normerande eller tvingande.

Läs mer i Pedagog Stockholms [Kunskapsöversikt nyanlända](#) (s.14).

Stöd till eleverna

Nyanlända elever har, liksom alla andra elever, rätt till olika former av särskilt stöd, till exempel studiehandledning på modersmål. Även olika former av socialt stöd har föreslagits, som faddersystem för nyanlända elever eller erbjudande om stöd från psykolog eller kurator:

1. Gör tidigt en ordentlig kartläggning över elevens kunskaper och erfarenheter
2. Anpassa undervisningen till det kartläggningen kommer fram till
3. Ge de nyanlända eleverna den studiehandledning på modersmålet de behöver
4. Språkinläring sker i alla ämnen, alla lärare måste vara språklärare
5. Ta fram gemensamma strategier. Lämna inte ansvaret till enskilda lärare

Läs mer i Pedagog Stockholms [Kunskapsöversikt nyanlända](#) (s.8).